

Energetická účinnost – dotační tituly a budoucnost finančních nástrojů v ČR

Ing. Vladimír Sochor

ředitel odboru energetické účinnosti a úspor

Aktivní vzdělávání podnikatelského sektoru v oblasti úspor energie

Karlovy Vary, 4. října 2019

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

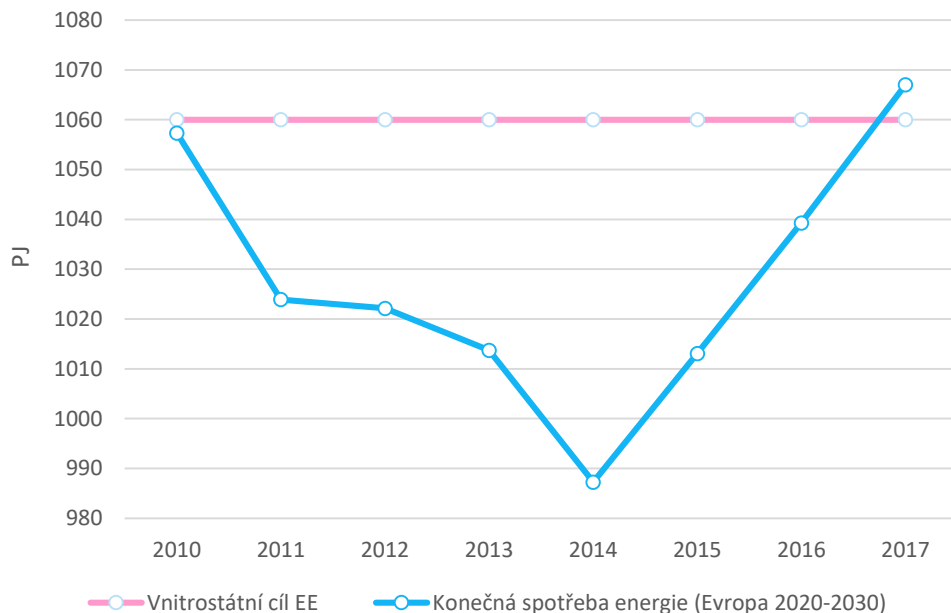
Sekce energetiky

Odbor energetické účinnosti a úspor

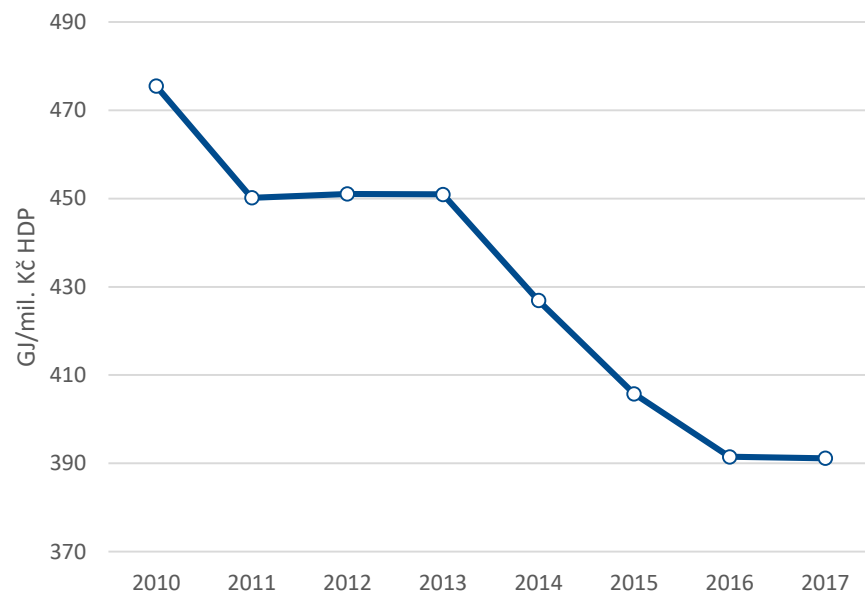

Vývoje spotřeby energie

Vývoj konečné spotřeby energie

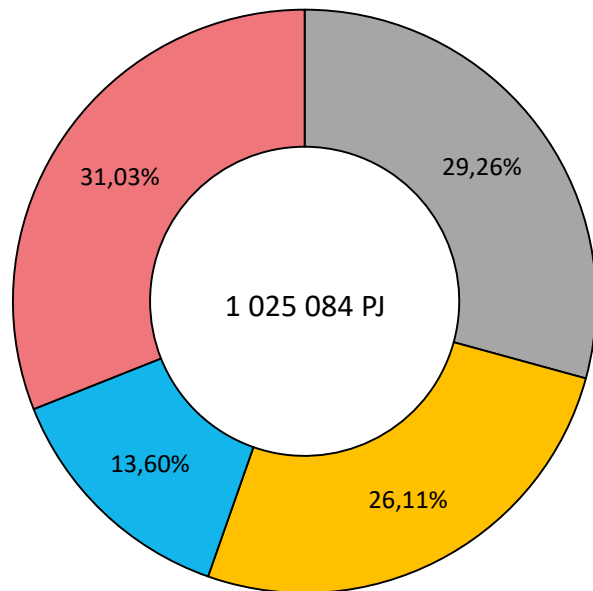

Vývoj energetické náročnosti hospodářství

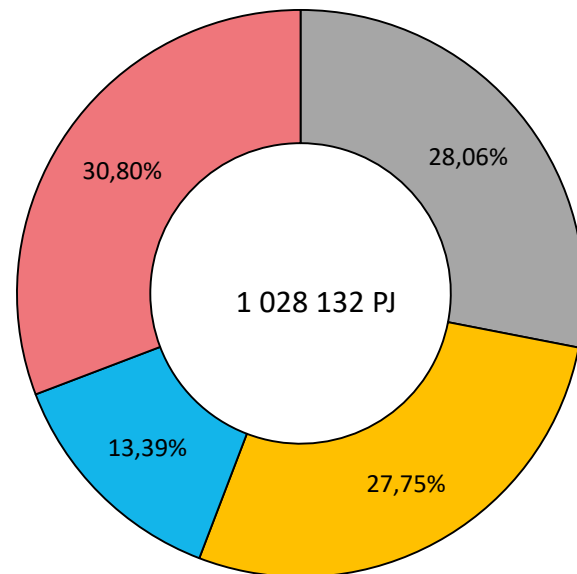
Srovnání relativního zastoupení sektorů na celkové konečné spotřebě

Rok 2010

■ Průmysl ■ Doprava ■ Služby a veřejný sektor ■ Domácnosti

Rok 2017

■ Průmysl ■ Doprava ■ Služby a veřejný sektor ■ Domácnosti

Nástroje k naplňování cílů energetické účinnosti

- ➔ **legislativní nástroje** (zákon č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií s příslušnými prováděcími předpisy)
- ➔ **investiční dotace** (programy OPPIK, OPŽP, IROP, OPPPR, NZÚ, EFEKT)
- ➔ **neinvestiční dotace** (program EFEKT)
  - ▶ podpora osvěty: poradenská střediska, semináře, publikace
  - ▶ zavedení energetického managementu
  - ▶ podpora přípravy energeticky úsporných projektů pomocí metody Energy Performance Contracting (EPC)
- ➔ **finanční nástroje** (zvýhodněné úvěry, záruční mechanismy)

Implementace obsahu EED do českého prostředí

➔ zákon č. 406/2000 Sb. o hospodaření energií

▶ novely souvisejících vyhlášek - příklady:

➔ 78/2013 o energetické účinnosti budov

▶ v přípravě novela vyhlášky

➔ 118/2013 o energetických specialistech

▶ v přípravě novela vyhlášky

➔ 480/2012 o energetickém auditu a energetickém posudku

▶ v přípravě novela vyhlášky

Novela zákona 406/2000 o hospodaření energií

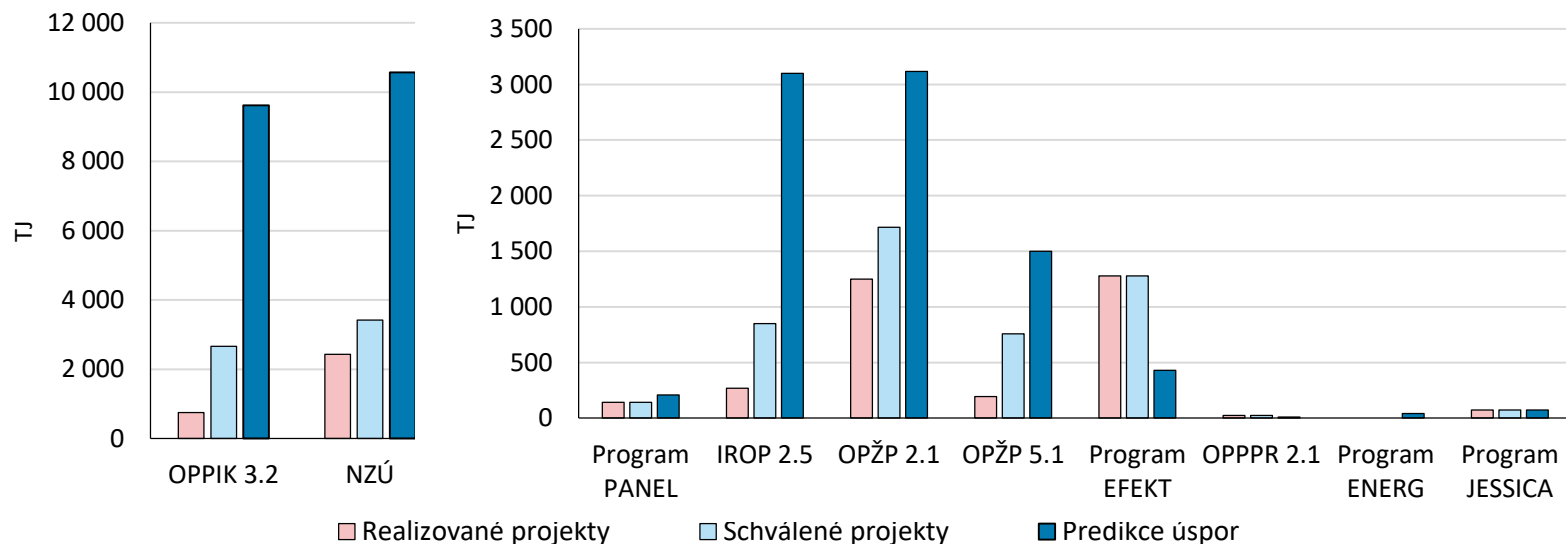
- ➔ Novela (zákon 103/2015), kterou se mění zákon 406/2000
  - ▶ platnost od 1. července 2015
  - ▶ možnost dotace z programu na zavádění systémů hospodaření s energií
  - ▶ **povinnost zpracovat energetický audit pro podniky, které nejsou malé a střední** – povinnost nemá ten, kdo má zavedený systém hospodaření s energií
    - ➔ možnost zavedení energetického managementu namísto zpracování EA každé čtyři roky (obvykle v podobě ČSN EN ISO 50001)
  - ▶ **pro veřejný sektor platí, že každý správce by se měl chovat jako řádný hospodář**
    - ➔ již déle je povinnost mít zpracovaný energetický audit a průkaz energetické náročnosti

Alokace prostředků v jednotlivých dotačních programech

Sektor	Alokace dle NAPEE do 2020 [mld. Kč]	Aktuální alokace do 2020 [mld. Kč]	Predikce úspor dle NAPEE do 2020 [PJ]	Aktuální predikce úspor do 2020 [PJ]
Operační program podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OP PIK)	20,0	17,3	20,0	7,6
Operační program Životní prostředí (OPŽP)	24,6	23,6	5,0	5,0
Integrovaný regionální operační program (IROP)	16,9	9,6	2,0	3,5
Nová zelená úsporám	27,0	22,9	14,3	10,3
Operační program Praha – pól růstu	1,0	1,9	0,01	0,01
Program EFEKT	0,7	0,8	0,4	1,6
Součet	90,2	76,1	41,7	28,0

Plnění cílů jednotlivých dotačních programů

- ➔ čerpání alokovaných prostředků se i přes zlepšení ukazuje jako nedostatečné
- ➔ verifikovaná data k 09/2018

OP PIK

- ➔ OP PIK – Program Úspory energie (PO 3)
- ➔ 4 výzvy
- ➔ 2014-2017
  - 638 schválených projektů
  - 139 realizovaných projektů
  - 0,3 PJ realizovaných úspor energie
- ➔ Nákladovost realizovaných úspor energie
  - Celková investiční náročnost – 5658 CZK/GJ
    - ➔ Z toho vlastní zdroje – 3787 CZK/GJ
    - ➔ Z toho dotace – 1870 CZK/GJ

Typ realizovaných opatření v průmyslu	Počet	%
Budova	74	16,7%
Budova + TZB	234	52,7%
Budova + technologie	6	1,4%
Budova + TZB + technologie	39	8,8%
Ostatní	6	1,4%
Technologie	38	8,6%
Technologie + TZB	47	10,6%
Celkem	444	100%

Současný stav aplikace finančních nástrojů

Operační programy

- ➔ **Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost**
  - ➔ odstartováno (září 2017) – alokace téměř 0,5 mld. Kč (zatím?)
- ➔ **Integrovaný regionální Operační program**
  - ➔ Stále ve fázi přípravy (na přelomu 2017/2018?) – alokace do 2 mld. Kč
- ➔ **Operační program Životní prostředí**
  - ➔ špatná zkušenost z předchozí výzvy – příprava finančního nástroje ?

mimo Operační programy - program ENERG

Změna motivace pro energeticky úsporné projekty

➔ motivace pro energeticky úsporný projekt

- ▶ možnost získání dotace – každá investiční dotace pokrývá tržní cenu
- ▶ nabídka od různých firem na jednotlivé technologie – dílčí řešení

➔ motivace musí být zejména v dostupnosti informací o komplexních řešeních a jejich přínosech

- ▶ příležitost **pro zákazníka**, aby si vybral řešení, které mu přinese **přijatelnou míru výnosů**
  - ➔ pro podnikatele – přijatelná doba návratnosti projektu není delší než 5-6 let
  - ➔ pro veřejný a residenční sektor – přijatelná doba návratnosti projektu může být až 25 let

Nový typ přístupu k zákazníkovi

- ➔ **podnikatelská příležitost – poskytování energetických služeb**
  - ▶ nový typ energetických služeb – **projekt musí přinést zákazníkovi určitý přínos (příklady dobré praxe)**
  - ▶ poskytnout zákazníkovi **komplexní řešení energeticky úsporných řešení** (zpracování studie proveditelnosti v podobě energetického posouzení)
  - ▶ poskytovatel energetických služeb v návaznosti na nabídku **zpracování „studie proveditelnosti“ v podobě energetického posouzení** může dále nabídnout realizaci navržených opatření, modely financování a také následný monitoring (může dokonce navrhnout převzetí dodávek energie)
  - ▶ je možná **malá dotace na zpracování „studie proveditelnosti“** (program EFEKT)

Program EFEKT

- ➔ programová dokumentace schválena na období 2017 – 2021
- ➔ rozpočet programu na celé období 750 mil. Kč, tj. **150 mil. Kč ročně**
- ➔ fungování programu na roční bázi www.mpo-efekt.cz
  - každoroční kolové výzvy k podávání žádostí o dotaci
  - výzvy pro rok 2020 byly vyhlášeny koncem srpna 2019
  - **podávání žádostí do 30. listopadu 2019** (VO do 31. října 2019)
  - dotace poskytována **ex ante**, tj. předem (před vyúčtováním)
  - využití dotace do konce daného roku (nutná podmínka)
- ➔ 2 podprogramy – investiční a neinvestiční dotace

Program EFEKT - Žádosti o dotaci

- ➔ **podávání žádostí elektronicky** na adrese <http://dotace.edssmvs.cz>
  - žadatel
  - poradenská společnost
- ➔ **listinná podoba žádosti**
  - ➔ doručení do 7 dnů od konečného termínu pro podávání žádostí
  - ➔ nutný podpis žadatele o dotaci, a to i v případě elektronického podání poradenskou společností (případně plná moc k podpisu žádosti)
- ➔ **podprogramy**
  - P1 – Investiční podpora realizace energeticky úsporných projektů
  - P2 – Podpora strategie v oblasti zvyšování energetické účinnosti

Přehled podpořených projektů z programu EFEKT

Podpora v oblasti rekonstrukce VO	2015	2016	2017	2018	2019*
Počet doručených žádostí	48	274	242	155	153
Počet podpořených projektů	45	35	154	138	108
Objem dotace z programu EFEKT [mil. Kč]	22,5	45	107	121	119
Celkové náklady projektů [mil. Kč]	59	90	217	339	330
Očekávané úspory [GJ/rok]	7 200	3 000	6 250	19 959	15 675
Nákladová efektivita dotace [Kč/GJ]	3 125	15 033	17 043	6 053	7 572
Průměrná dotace na projekt [tis. Kč]	469	1 290	692	876	1 102

* Pro rok 2019 mohou údaje ještě doznat změny

V roce 2016 byla zkušebně 1 rok podporována i výměna stožárů a podzemních rozvodů – proto bylo méně podpořených projektů s vysokou průměrnou dotací.

Neinvestiční dotační podpora z programu EFEKT (1)

důraz na neinvestiční formy podpory úspor energie

▶ Energetická konzultační a informační střediska (EKIS)

- ▶ podnikatelé, obce a města, spolky atd.
- ▶ max. dotace 300 tis. Kč (záloha 80 tis. Kč, na konci roku doplatek nebo vratka podle výkonnosti střediska)
- ▶ 100 % způsobilých výdajů

▶ kurzy, semináře v oblasti úspor energie

- ▶ podnikatelé, spolky atd.
- ▶ kurzy s vložitým (dotace 40 tis. Kč/den, 50 % způsobilých výdajů)
- ▶ kurzy bez vložitého (dotace max. 80 tis. Kč/den, 90 % způsobilých výdajů)

Neinvestiční dotační podpora z programu EFEKT (2)

- ▶ publikace, podklady a nástroje pro rozšiřování informací v oblasti úspor energie
  - ➡ podnikatelé, spolky atd.
  - ➡ dotace max. 200 tis. Kč, 70 % způsobilých výdajů
- ▶ posouzení vhodnosti energeticky úsporných EPC projektů a zpracování zadávací dokumentace pro veřejnou zakázku na projekt řešený metodou EPC
  - ➡ veřejný sektor, státní sektor i podnikatelský sektor (dotace max. 200 tis. Kč, 70 % způsobilých výdajů)

Podpora energetických služeb ze strany státu ...

- ➔ **zpracování standardních dokumentů** (vzorová smlouva pro EPC, metodika aplikace projektů EPC, etický kodex) – odkaz: <http://www.mpo.cz/dokument105425.html>
- ➔ **náležitosti smlouvy** na poskytování energetických služeb se zaručeným výsledkem **v novele zákona č. 406/2000** o hospodaření energií (§10e)
- ➔ **návrh certifikace firem energetických služeb** a zavedení seznamu firem energetických služeb dle §10f zákona 406/2000 o hospodaření energií
- ➔ **seznam poskytovatelů energetických služeb** na stránkách MPO (§10c)
odkaz: <http://www.mpo.cz/dokument170967.html>
- ➔ příprava **pilotních projektů EPC v objektech státní správy** (komunikace s MF)

Neinvestiční dotační podpora z programu EFEKT (3)

- ▶ zavedení systému hospodaření s energií v podobě energetického managementu
  - ➡ kraje, města a městské části s počtem nad 5 tisíc obyvatel, **podnikatelské subjekty**
  - ➡ dotace až 500 tis. Kč a max. 70% způsobilých nákladů
- ▶ příprava realizace kvalitních úsporných projektů se zásadami dobré praxe
  - ➡ vlastníci domů k bydlení, objektů ve veřejném sektoru a **objektů k podnikání**
  - ➡ dotace na zpracování studie proveditelnosti v podobě energetického posouzení až 200 tis. Kč a max. 70% způsobilých nákladů
  - ➡ forma dotace **ex post**, tj. po zpracování studie
  - ➡ na rok 2019 výzva vyhlášená a **podávání žádostí do 18. 10. 2019**

Podpora úsporných projektů se zásadami dobré praxe

➡ rozdělení podpory podle vlastnictví objektů

▶ **rodinné domy**

➡ dotace na zpracování dokumentu **až 30 tis. Kč** a max. 70% způsobilých nákladů

▶ **bytové domy**

➡ dotace na zpracování dokumentu **až 50 tis. Kč** a max. 70% způsobilých nákladů

▶ **objekty ve veřejném sektoru**

➡ dotace na zpracování dokumentu **až 100 tis. Kč** a max. 70% způsobilých nákladů

▶ **objekty pro podnikatelské účely**

➡ dotace na zpracování dokumentu **až 200 tis. Kč** a max. 70% způsobilých nákladů

Dodatečné nástroje v oblasti energetické účinnosti

- ➔ zavedení širokého a funkčního **spektra finančních nástrojů** v kombinaci s dotačními programy
- ➔ zavedení funkční **technické asistence pro přípravu kvalitních energeticky úsporných projektů** (zejména v oblasti bydlení, malých a středních podniků a municipálních a regionálních projektů)
- ➔ zavedení systému **dobrovolných dohod** s vybranými subjekty
- ➔ **důkladný systém široké propagace** způsobů snižování spotřeby energie zaměřená na dosažení změny povědomí o úsporách energie

Průzkum povědomí o úsporách energie

➡ průzkum proveden **u všech základních sektorů**

➤ rodinné domy, bytové domy, veřejný sektor, podnikatelský sektor

➡ výsledky průzkumu se trochu liší napříč sektory, ale často shoda

➤ dotace jsou motivací k realizaci energeticky úsporných projektů, ale **z realizovaných projektů je dotačně podpořeno jen 10-40% ze všech projektů**

➤ **motivací** není tak často úspora energie, ale spíš **zlepšení technického stavu budovy, zhodnocení budovy a komfort užívání**

➤ **málokdy existuje plán renovace budov** a většinou se řeší věci ad hoc

➤ **slabé povědomí o úsporách energie** – pozitivní vliv na náklady při vhodné kombinaci opatření

Odkazy na zajímavé webové stránky

➔ TZB info

www.tzb-info.cz

➔ Renovuj dům

www.renovujdum.cz

Renovuj dům.cz

➔ Katalog úsporných opatření

www.kataloguspor.cz

➔ Úsporná budova

www.uspornabudova.cz

➔ Zdravá budova

www.zdravabudova.cz

➔ Energetická gramotnost

www.energeticka-gramotnost.cz

Ilustrační videa o úsporách energie (1)

3 díly videa se společným názvem „Nebojte se energie“

➡ **1. díl – Energie – úspory v domácnosti** 7:05 min.

odkaz: https://www.youtube.com/watch?v=crh8ArIM_OA

➡ **2. díl – Vytápění - konvenční a alternativní způsoby** 9:45 min.

odkaz: <https://www.youtube.com/watch?v=4M4Aoh8IOh4>

➡ **3. díl – Zateplení budovy a efektivní způsoby větrání** 7:17 min.

odkaz: https://www.youtube.com/watch?v=wX1_7pyEthQ&feature=youtu.be

Ilustrační videa o úsporách energie (2)

3 díly videa se společným názvem „Energeticky úsporné domy“

➡ **1. díl – Stavíme dům** 6:39 min.

odkaz: <https://youtu.be/MKJUua-bZPw>

➡ **2. díl – Bydlíme v energeticky úsporném domě** 12:54 min.

➡ odkaz: <https://youtu.be/aejkJJ7qtWU>

➡ **3. díl – Žádáme o dotaci** 4:19 min.

➡ odkaz: <https://youtu.be/YSUAK7HsVLw>

Děkuji za pozornost

Vladimír Sochor

sochorv@mpo.cz

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

Sekce energetiky
Odbor energetické účinnosti a úspor

